

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๕๕๗๐๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง มาตรการการดำเนินการกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรการการดำเนินการกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล จำนวน ๑ ฉบับ
สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่าฝืนจริยธรรมฯ

ตามที่พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้องค์กรที่มีหน้าที่จัดทำ
ประมวลจริยธรรม มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการกระบวนกรรักษาริยธรรมและมีมาตรการที่ใช้บังคับ
แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม และกระทรวงมหาดไทย
โดยกรมการปกครองในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ได้จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วย
ผู้ใหญ่บ้าน ภายใต้มาตรการการดำเนินการที่เหมาะสม มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองจึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๓ (๔) แห่งข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนกร
รักษาริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กำหนด
มาตรการการดำเนินการกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ รายละเอียดปรากฏตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรณิษฐ์ สัมพันธ์รัตน์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒๖ ๐๕๓๐

**มาตรการการดำเนินการกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ**

โดยที่ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษจริยธรรม สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ข้อ ๓ (๔) กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และระดับความร้ายแรงของโทษ ในกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครอง ในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่ในการจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จึงกำหนดมาตรการการดำเนินการกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ดังต่อไปนี้

๑. การดำเนินการกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรการนี้

หากการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นการกระทำผิดวินัยหรือกระทำผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นด้วย การดำเนินการตามมาตรการนี้ไม่เป็นการจำกัดสิทธิที่จะดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. ตามมาตรการนี้ การฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ หมายถึง

๒.๑ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒ ไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

๒.๓ ไม่ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติตนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

๒.๔ ไม่ปฏิบัติตามบรรดากฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

๒.๕ ไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น ๆ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ในกรณีที่ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่

๓. การร้องเรียน สามารถดำเนินการได้หลายช่องทาง อาทิ การร้องเรียนด้วยตนเอง ร้องเรียนผ่านทางโทรศัพท์ ร้องเรียนจากช่องทางออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์ หรือการร้องเรียนจากข้าราชการ ประชาชน สื่อมวลชน หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม กลุ่มงานจริยธรรม บัณฑิตสหพันธ์ ปราบกฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน หรือสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์หรือสร้างความเสียหายต่อราชการ หรือพบการกระทำที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่มีหลักฐานเพียงพอจะพิจารณาต่อไปได้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ผู้ใดฝ่าฝืนจริยธรรม โดยเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนจากช่องทางต่าง ๆ แล้วให้ถือเป็นความลับทางราชการ และให้ปกปิดชื่อ ที่อยู่ และรายละเอียดที่ระบุตัวตนของผู้ร้อง และผู้เกี่ยวข้อง

๔. กรณีเรื่องร้องเรียนที่กล่าวหาว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มากกว่าหนึ่งคนและกลุ่มผู้ถูกร้องเรียนนั้นเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมากกว่าหนึ่งจังหวัด ว่าได้กระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยมีมูลกรณีเดียวกันที่อาจพิจารณาไปในคราวเดียวกันได้ เพื่อให้เกิดเป็นมาตรฐานเดียวกัน ให้เรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นอำนาจของอธิบดีกรมการปกครองในการดำเนินการ

/๕. กรณีเรื่อง...

๕. กรณีเรื่องร้องเรียนที่กล่าวหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในจังหวัด ว่าได้กระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยมีมูลกรณีเดียวกันที่อาจพิจารณาไปในคราวเดียวกันได้ เพื่อให้เกิดเป็นมาตรฐานเดียวกันให้เรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการดำเนินการ ทั้งนี้ หากเรื่องร้องเรียนที่กล่าวหากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในอำเภอนั้นเพียงอำเภอเดียว จะมอบหมายให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการตามข้อนี้ก็ได้ โดยให้นำกระบวนการดำเนินการของที่ทำการปกครองจังหวัดมาบังคับใช้

๖. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรมการปกครองส่วนกลางหรือที่ทำการปกครองจังหวัดผู้ที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี นำเรื่องร้องเรียนมาดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และให้รายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นจากข้อมูลที่ได้รับการร้องเรียน พร้อมทั้งพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่ออธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

๗. กรณีข้อร้องเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของที่ทำการปกครองจังหวัด ในการพิจารณาตามข้อ ๖ ให้พิจารณาว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวมีมูลหรือไม่ หากเห็นว่ามีมูลให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป แต่หากเห็นว่าข้อร้องเรียนดังกล่าวไม่มีมูล หรือข้อเท็จจริงไม่เพียงพอในการดำเนินการ หรือเป็นกรณีที่ได้เคยมีการพิจารณาและอธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีคำสั่งประการใดในเรื่องดังกล่าวแล้ว ประกอบกับข้อเท็จจริงมิได้ปรากฏข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้การพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป ให้สั่งการยุติเรื่อง

๘. กรณีข้อร้องเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครองส่วนกลาง ในการพิจารณาตามข้อ ๖ ให้พิจารณาว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวมีมูลหรือไม่ หากเห็นว่ามีมูลให้อธิบดีกรมการปกครอง มอบหมายเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรมการปกครองส่วนกลางตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้วให้เสนอผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อคณะกรรมการจริยธรรมเพื่อให้เห็น แต่หากเห็นว่าข้อร้องเรียนดังกล่าวไม่มีมูล หรือข้อเท็จจริงไม่เพียงพอในการดำเนินการ หรือเป็นกรณีที่ได้เคยมีการพิจารณาและอธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีคำสั่งประการใดในเรื่องดังกล่าวแล้ว ประกอบกับข้อเท็จจริงมิได้ปรากฏข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้การพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป ให้สั่งการยุติเรื่อง

๙. เมื่อได้รับการรายงานตามข้อ ๗ หรือข้อ ๘ แล้วแต่กรณี ให้อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี พิจารณาและให้มีข้อสั่งการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับรายงาน โดยต้องดำเนินการแจ้งผลหรือมีการตอบกลับให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว

๑๐. เมื่อผลการพิจารณาปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ แต่มิได้เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือความผิดอาญา ให้อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี สั่งลงโทษทางจริยธรรม อันได้แก่

/ (๑) ตักเตือน...

- (๑) ตักเตือน หรือ
- (๒) ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือ
- (๓) สั่งให้ได้รับการพัฒนาตนเองตามที่เห็นสมควร

๑๐.๑ กรณีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ส่งลงโทษทางจริยธรรม ให้ที่ทำการปกครองจังหวัดจัดให้มีการบันทึกพฤติกรรมการกระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประกอบการดำเนินการตามมาตรการที่ใช้บังคับ หรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลด้วย และให้รายงานการส่งลงโทษทางจริยธรรมไปยังกรมการปกครอง

๑๐.๒ กรณีที่อธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้ส่งลงโทษทางจริยธรรม ให้กรมการปกครองแจ้งให้ที่ทำการปกครองจังหวัดบันทึกพฤติกรรมการกระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประกอบการดำเนินการตามมาตรการที่ใช้บังคับหรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลด้วย

๑๑. เมื่อผลการพิจารณาปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และอาจเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ความผิดอาญา หรือเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ให้อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้ที่มิหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการทางวินัย การพ้นจากตำแหน่ง หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการ หากผลการพิจารณาปรากฏว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เป็นเหตุให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จะต้องพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากตำแหน่ง ให้ดำเนินการบันทึกข้อมูลการฝ่าฝืนจริยธรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ผู้ขึ้น แต่หากภายหลังผลการพิจารณาพบว่าไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องเรียนพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากตำแหน่ง ให้อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี พิจารณาว่าผู้ถูกร้องเรียนควรได้รับการลงโทษทางจริยธรรมตามข้อ ๑๐ ในสถานใด

๑๒. การให้ความคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและการกันเป็นพยาน ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑๒.๑ ให้ถือว่าการให้ข้อมูล หรือการเป็นพยาน หรือการส่งเอกสารหลักฐาน เป็นการปฏิบัติราชการ
- ๑๒.๒ ผู้บังคับบัญชาจะต้องไม่กลั่นแกล้งในทางใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน
- ๑๒.๓ ผู้บังคับบัญชาจะต้องให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้ข้อมูล หรือให้ถ้อยคำในฐานะพยานโดยมิให้ถูกลั่นแกล้งหรือถูกข่มขู่จากผู้ถูกร้องเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑๒.๔ คณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบข้อร้องเรียน มีอำนาจเสนอต่ออธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณากันบุคคลผู้มีส่วนร่วมในการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

๑๒.๕ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาให้รางวัลหรือบำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ แก่ผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยานอันเป็นประโยชน์และเป็นผลดียิ่งต่อราชการได้ โดยผู้ให้ข้อมูลต้องมีได้มีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

๑๒.๖ ผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยานสามารถร้องขอความเป็นธรรมต่อคณะกรรมการจริยธรรมเพื่อพิจารณาหากถูกลั่นแกล้งอันเป็นผลจากการให้ข้อมูล หรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน และในกรณีมีประเด็นข้อวินิจฉัยให้คณะกรรมการจริยธรรมเสนอกระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองพิจารณา

๑๓. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางจริยธรรม หรือผลการพิจารณาให้ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนด

๑๔. ในกรณีที่กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครอง เห็นว่าการดำเนินการใดไม่เป็นไปตามมาตรการนี้ ให้แจ้งอธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาและดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

๑๕. การดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบข้อร้องเรียนการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่ได้ดำเนินการก่อนมีการกำหนดมาตรการนี้ใช้บังคับ หากได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้ว ให้ถือว่าได้ดำเนินการตามมาตรการนี้แล้ว

แบบฟอร์ม

มาตรการการดำเนินการกรณีกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจรรยาบรรณสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

